

na spolčníky, kteří nechtějí ke zrušení svoliti. Žalující jako majitelka jedné polovice domu čís. pop. 116 nemá podle §§ 833 a 836 obč. zák. většinu a přichází tudíž k platnosti zásada § 835 obč. zák., že musí býti sporné otázky mezi podílčníky rozhodnuty soudem a teprve na základě takového rozhodnutí může žádaná změna nebo opatření se státi. Jednostranné zrušení dřívější dohody o tom, že má býti správa zřízena a jednostranné odvolání správy žalobkyní není tedy možným, to musí žalobkyně uplatňovati sporem proti manželům Václavu a Růženě K-ovým, jakožto druhým majitelům domu čp. 116, nikoliv proti žalovanému, který k tomu není oprávněn.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Otázkou, zda věc v tomto sporu řešená, právem byla rozhodnuta pořadem práva, či zda v řízení nesporném mělo o ní býti rozhodnuto, nemohl se nejvyšší soud již obírat, poněvadž otázka přípustnosti pořadu práva byla pravoplatně rozhodnuta ve smyslu kladném souhlasnými rozhodnutími nižších soudů, jimiž jest vázán dovolací soud. Žalovaný byl ustanoven správcem společného domu, jehož polovina patří žalobkyni, ve smyslu § 836 obč. zák. soudcem. Správce ten jest podle § 837 obč. zák. zmocněncem, ovšem společným zmocněncem, spoluvlastníků domu a nemůže proto býti zbaven správcovství společného domu pouhým prohlášením žalobkyně, která nemá většinu podílů společné věci, když o zřízení správce spoluvlastníci se dohodli a osoba správce byla ustanovena soudcem. Správně usoudily nižší soudy, že žalovanému správci schází pasivní legitimace k tomuto sporu, poněvadž žalobkyně musila by se domáhati zrušení společné správy domu žalovanému svěřené nikoli výpovědí nebo žalobou proti správci soudem ustanovenému, nýbrž žalobou proti spoluvlastníkům domu Václavu a Růženě K-ovým. Dovolání pro nesprávné právní posouzení věci jest proto neopodstatněno a nebylo mu vyhověno. Pokud by žalobkyni šlo snad jen o to, by místo dosavadního správce byl ustanoven správce jiný, bylo by o tom rozhodnouti v řízení nesporném.

Čís. 13091.

Jen naturální vlastník může vykonávati obsah práva vlastnického, jak jest vymezen v §§ 354 a 362 obč. zák., a může také propůjčiti jinému právo užívání nebo požívání.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv I 2056/33.)

Žalobkyně domáhala se na žalované vyklizení bytu. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, nevzavše za opodstatněnou námitku žalované, že jí bylo k bytu propůjčeno doživotní právo užívací.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Pokud jde o tvrzené zřízení doživotního práva užívacího Janem M-em žalované »s vědomím a souhlasem žalobkyně«, jest tento přednes nejasný a měl býti použitím § 182 c. ř. s. vysvětlen, neboť, byl-li Jan M. skutečným vlastníkem domu, nepotřeboval souhlasu žalobkyně, a nebyl-li vlastníkem a souhlasila-li žalobkyně jako vlastnice domu, zřídila právo užívací ona, a nezáleželo na souhlasu M-ově. Při té příležitosti jest opravití názor odvolacího soudu, že jen knihovní vlastník a nikdo jiný nemůže zřídit třetí osobě právo užívací. Odvolací soud přehlíží, že občanský zákon uznává i vlastnictví naturální, které v knize pozemkové zapsáno není, které jest chráněno žalobou z domnělého vlastnictví (§§ 372—374 obč. zák.) a k jehož nabytí stačí platný titul a držba k vydržení způsobilá. Jedině naturální vlastník může vykonávati o b s a h práva vlastnického, jak jest vymezen v §§ 354 a 362 ob. zák., a může tedy také zřídit jinému právo užívání nebo požívání (§§ 504 a 509 obč. zák. sr. Randa-Kasanda »Právo vlastnické« str. 202). Tvrдила-li žalovaná v první stolici, že se Jan M. stal »skutečným« vlastníkem, jest v tom i tvrzení vlastnictví naturálního. Bude tedy na prvním soudu, by, doplně řízení výsledkem svědků především zjistil, zda snad žalobkyně zřídila žalované doživotní právo užívací, neboť, kdyby tak byla učinila, nebyla by oprávněna domáhati se jejího vystěhování. V záporném případě bylo by po doplnění řízení nutno zjistiti předpoklady, z nichž by se dalo usuzovati, zda Jan M. nabyl kupem naturálního vlastnictví k vile t. j., zda byla uzavřena hotová kupní smlouva se žalobkyní (platný titul podle §§ 372 a 424 obč. zák.) a zda se Jan M. ujal držby vily (§§ 312 a 372 obč. zák.). I v takovém případě byla sice žalobkyně, která má pro sebe knihovní zápis vlastnického práva, k žalobě legitimována, ale nemohla by s touto žalobou n a v y k l i z e n í bytu dosíci úspěchu, ježto jen naturální vlastník může s věcí a s jejími užitky nakládati. Kdyby nebyl zjištěn již ani platný titul (kupní smlouva), nebylo by ovšem třeba zjišťovati ujetí se držby.

Čís. 13092.

Nevyhověl-li procesní soud v historických zemích, povolivší zajišťovací exekuci na movitosti, po pravoplatnosti exekučního titulu návrhu vymáhajícího věřitele na přeměnu exekuce zajišťovací v exekuci uhrazovací, protože exekuční řád čís. 79/1896 ř. zák. takové přeměny nezná, ale také exekuční soud na Slovensku odepřel pravoplatným usnesením povolití tuto přeměnu jen proto, že podle práva platného na Slovensku procesní soud prvé stolice má naříditi uspokojovací exekuci na movitosti, které byly zabaveny exekucí zajišťovací, — není tu soudu místně příslušného pro rozhodnutí o návrhu vymáhajícího věřitele a jest příslušný soud určití podle § 28 j. n.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Nd I 546/33.)